

від серця. Залежно від форми стороннього предмета, його щільності й ваги рано чи пізно відбувається травмування стінки «сітки». Починається її запалення, порушується травлення. Можливе зараження крові, потрапляння предметів у серце, легені, печінку.

Зупинка шлунка, хронічна діарея, запалення бронхів і легенів, мастит, який не піддається лікуванню, втрата апетиту й продуктивності – все це може супроводжувати травматичний ретикулоперикардит. Тільки досвідчений ветеринар здатний встановити цей діагноз, тому що одного основного симптому цієї хвороби не існує, проте

стан тварини може миттєво погіршитися. Прогноз обережний, у давніх випадках при перфорації діафрагми й ураженнях печінки, легень і серця – несприятливий.

Окрім симптоматичного лікування, що на якийсь час полегшить стан тварини, лікар може застосувати магнітну «пастку», яка утримуватиме металеві предмети в безпечному стані, чи магнітний зонд, який допоможе дістати дріт і цвяхи (проте лише з чорного металу, бо предмети з кольорових металів не намагнічуються). І нічим уже не зарадити, якщо металевий предмет увійшов у стінку передшлунків і ді-

фрагми, пошкодив оболонку серця, мігруючи всередині тіла тварини й відійшовши вбік від травних шляхів.

З метою профілактики слід дотримуватися повноцінної годівлі, раціону тварин мають бути збалансованими за вітаміном D, мікро- й макроелементами. Не допускати забруднення пасовищ, сінокосів, кормів металевими предметами. У господарствах, де часто діагностується захворювання на травматичний ретикулоперикардит, необхідно регулярно зондувати сітку магнітними зондами, а високопродуктивним тваринам вводити магнітні кільця або «пастки». ☉

■ **М.М. БАРАН**, провідний лікар ветмедичини Цюрупинської районної державної лікарні ветмедичини Херсонської області

ТВАРИНИ ЛІКУЮТЬ НЕ ГІРШЕ ЗА ЛЮДЕЙ

Природа – найкращий лікар. Ідеться не лише про рослини, а й про тварин, з якими живемо поряд і не завжди звертаємо на них увагу. Але іноді чуємо, що люди помічають таке.

Ви погано почувалися, прийшли додому, лягли спочити. А тут нагодилися кіт або собака – й лягли поряд. І ви помічаєте, що самопочуття поліпшилося.

Тварини допомагають зняти стрес, сприяють зниженню тиску й навіть лікують складні психічні захворювання. Домашні тварини справді піднімають настрій своїм господарям і допомагають впоратися зі стресом.

Проте фахівці радять не забувати батькам, які хочуть завести своїй дитині особистого зоотерапевта: позитивний ефект від спілкування з тваринами можна одержати лише в тому разі, якщо вся родина доглядатиме за улюбленцем.

До анімалотерапії (лікування за допомогою тварин), як і до будь-якого іншого лікування, слід підходити усвідомлено. І пам'ятати про те, що тварини-лікарі, наприклад коти, також можуть бути не в гуморі лікувати.

У пресі описано чимало випадків, коли тварини допомагали вилікуватися. Після таких статей виникає відчуття, що собаки, коти, кролі й коні ліку-

ють людину самою своєю присутністю не гірше за традиційних лікарів. Фахівці розрізняють неспрямовану анімалотерапію, коли людина просто отримує задоволення, спілкуючись і спостерігаючи за братами нашими меншими у домашніх умовах, і спрямовану.

Спрямовану анімалотерапію використовують медики. У лікуванні зазвичай задіяні спеціально навчені тваринотерапевти, які працюють у тандемі з людиною-фахівцем за наперед розробленими лікувальними програмами.

При цьому анімалотерапію класифікують залежно від виду використовуваних тварин. Каністерапія – лікування з участю собак, іпотерапія – лікування через спілкування людини з конем, фелінотерапія – використання терапевтичного впливу котів, дельфінотерапія – спілкування людини з дельфінами.

Терапевти-собаки найчастіше працюють з дітьми-аутистами, хворими на синдром Дауна або дитячий церебральний параліч. Спілкування з собаками добре допомагає у разі затримки психофізіологічного розвитку, при комунікативних проблемах,

коли дитина агресивна або, навпаки, мовчазна, надмірно сором'язлива.

Чотириногий друг може дати дитині те, що не до снаги дорослому. Навіть найкращий педагог, спілкуючись із малюком, підсвідомо його оцінює. Собака ж приймає його таким, яким він є, просто тому, що це людина. Саме тому в терапії найчастіше беруть лабрадорів або золотистих ретриверів, які вирізняються оптимізмом, доброзичливим характером, приємною зовнішністю і безмежною вірою в людину.

Ось яка загадкова природа навколо нас. Усе взаємодіє між собою – людина лікує тварини рослинами, а тварини лікує людину. І невідомо, хто з них кращий, тому що один без одного – й не лікар! ☉

